

Langusova ulica 4,
1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 70
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

Številka: 007-135/2020/93
Ljubljana, 2. 6. 2021
EVA: 2020-2430-0003
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: NOVO GRADIVO ŠT. 2: Predlog Zakona o oskrbi z električno energijo – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela
SKLEP
<ol style="list-style-type: none">1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o oskrbi z električno energijo (EVA 2020-2430-0003) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.2. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za infrastrukturo, da prouči in pripravi pravno podlago prenosa oziroma vertikalne integracije družbe SODO d.o.o. z družbo ELES d.o.o. v roku 60 dni in o nadaljnjih postopkih poroča Vladi Republike Slovenije.
mag. Janja Garvas Hočevar v. d. generalnega sekretarja
Priloge: – Predlog Zakona o oskrbi z električno energijo
Prejemniki sklepa: – Državni zbor Republike Slovenije – Vsa ministrstva – Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Jernej Vrtovec, minister

<ul style="list-style-type: none"> - Blaž Košorok, državni sekretar - Blaž Mihelič, državni sekretar - mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo - mag. Silvo Škornik, sekretar, vodja sektorja za oskrbo z energijo - mag. Tina Seršen, sekretarka, vodja sektorja za pravne in mednarodne energetske zadeve - mag. Urban Prelog, sekretar - Maša Vrhovnik, podsekretarka
<p>3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:</p> <p>Pri pripravi gradiva so sodelovali naslednji zunanji strokovnjaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prof. dr. Rajko Pirnat, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
<p>4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Jernej Vrtovec, minister - Blaž Košorok, državni sekretar - Blaž Mihelič, državni sekretar - mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo - mag. Silvo Škornik, sekretar, vodja sektorja - mag. Tina Seršen, sekretarka, vodja sektorja - mag. Urban Prelog, sekretar - Maša Vrhovnik, podsekretarka
<p>5. Kratak povzetek gradiva:</p>
<p>Predlo zakona sicer temelji na ureditvi oskrbe z električno energijo, kot je določena že v EZ-1, vendar pa zaradi prenosa Direktive 2019/944/EU obsega številne novosti.</p> <p>V I. poglavju o splošnih določbah so poleg definicij izrazov v zakonu urejeni tudi temelji organizacije na področju oskrbe z električno energijo. Definirane so elektroenergetske dejavnosti in razdeljene na tržne in regulirane, pri čemer se regulirane dejavnosti izvajajo kot gospodarske javne službe. Opisani so osnovni odnosi na trgu električne energije in načelo reguliranega dostopa tretje strani do sistema, pa tudi glavne značilnosti pogodbe o uporabi sistema in pogodbe o dobavi električne energije, ki temelji na dosedanji ureditvi odprtih in zaprtih pogodb.</p> <p>Največ novosti vsebuje povsem novo poglavje o razmerjih elektroenergetskih podjetij s končnimi odjemalci (II. poglavje). To poglavje podrobneje ureja že sedaj določene pravice končnih odjemalcev, kot je pravica do proste izbire dobavitelja električne energije, pravica do menjave dobavitelja ali pravica do jasnega in preglednega računa. Bolj jasno in podrobno so urejene pogodbene pravice končnih odjemalcev in določene posebne pravice gospodinjskih odjemalcev, ki so tudi potrošniki v smislu prava varstva potrošnikov.</p> <p>Kot posebno novost je treba omeniti pravico do sklenitve pogodbe z dinamičnimi cenami, torej cenami, ki se sproti prilagajajo trgu. Predlog zakona pa hkrati tudi varuje končne odjemalce, saj jih mora dobavitelj pred sklenitvijo take pogodbe v celoti seznaniti s priložnostmi, stroški in tveganji pogodb z dinamičnimi cenami električne energije. Agencija za energijo ima kot regulativni organ na področju električne energije dodatne pristojnosti v zvezi s spremljanjem pogodb z dinamičnimi nabavnimi cenami. Novost je tudi pravica vseh odjemalcev, da sklenejo pogodbo o dobavi hkrati z več dobavitelji. Ta pravica je bila doslej dopuščena le največjim odjemalcem.</p> <p>Pomembna novost za končne odjemalce je tudi uvedba novega akterja, ki odjemalcem nudi izvajanje energetske storitve. Zakon ga imenuje agregator, predvidena pa je tudi možnost sklenitve pogodbe o agregiranju z neodvisnim agregatorjem, brez soglasja dobavitelja ali elektrooperaterja. Zakon ureja temeljne pravice končnega odjemalca v zvezi s tako pogodbo. Da se agregatorjem omogoči vstop na trg električne energije, predlog zakona tudi določa temeljne pravice agregatorjev in pravila prilagajanja odjema preko agregiranja.</p> <p>Dodatna novost, ki jo ureja predlog zakona, so aktivni odjemalci, torej odjemalci, ki v omrežje električno energijo tudi oddajajo. Čeprav so tovrstni odjemalci obstajali že do sedaj, pa je bil njihov položaj le deloma urejen na področju samooskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov. Predlog zakona v celoti in ne glede na izvor električne energije ureja aktivne odjemalce. Tem odjemalcem zakon zagotavlja, da lahko brez nesorazmernih ali diskriminatornih zahtev vstopajo na trg in da zanje</p>

ne veljajo nesorazmerne omrežnine.

Pomembna novost so tudi energetske skupnosti državljanov, ki jih zakon ureja v pravni obliki zadruga. Znotraj energetske skupnosti so omogočeni prenosi električne energije med njenimi člani, pri čemer pa člani skupnosti ohranijo pravice, ki jih imajo kot končni odjemalci. Predlog zakona zahteva, da za energetske skupnosti državljanov veljajo nediskriminatorni, pravični, sorazmerni in pregledni postopki plačila omrežnine in vstopa na organiziran trg električne energije.

Pomembno področje, ki nadgrajuje obstoječo ureditev, je tudi nadaljnji razvoj naprednega merjenja. Predlog zakona zavezuje distribucijskega operaterja, da končnim odjemalcem vgradi napredne števec, pri čemer se po 31. decembru 2027 ne smejo več uporabljati napredni števc, ki ne izpolnjujejo tehničnih zahtev iz predloga zakona in Priloge II k Direktivi 2019/944/EU. Predlog zakona ureja pravico uporabnikov sistema, da na reguliran način pridobijo podatke o svoji oddaji in odjemu električne energije, pa tudi pravice drugih oseb do dostopa do teh podatkov. Ker ti podatki vsebujejo tudi osebne podatke, predlog zakona ureja zahteve glede varstva teh osebnih podatkov.

Predlog zakona, skladno z direktivo, še naprej ureja zasilno oskrbo končnega odjemalca, ki je ostal brez dobavitelja, pa tudi nujno oskrbo ranljivih odjemalcev in zahteva, da vlada sprejeme, skladno s predpisi o socialni varnosti, ustrezne ukrepe za zagotavljanje podpore za izboljšanje energetske učinkovitost. Nov je člen o energetske revščini, ki vladi nalaga opredelitev merila za ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev.

Sicer kratko poglavje o proizvodnji električne energije določa bistvene novosti glede energetskega dovoljenja. Za izdajo tega dovoljenja so določeni novi pogoji, poleg tega pa predlog zakona določa, da se energetske dovoljenje izda za določen čas v primerjavi s sedanjo ureditvijo, po kateri se energetske dovoljenje izda za nedoločen čas. Pomemben je člen, ki nalaga smiselno uporabo vrste določb iz poglavja o razmerjih s končnimi odjemalci tudi v razmerju med proizvajalci in dobavitelji, ki energijo od njih odkupujejo, saj bodo razpršeni mali proizvajalci v odnosu na večje dobavitelje v podobnem odnosu, kot odjemalci. Dodano je celo podpoglavje, ki ureja način izvajanja dela Uredbe (EU) 2019/943 o mehanizmi za zagotavljanje proizvodnih zmogljivosti. Zakon v zvezi s tem določa izvajalce posameznih nalog, ki jih s tem v zvezi predvideva Uredba (EU) 2019/943.

Poglavje o prenosu električne energije ne vsebuje toliko novosti. Prenos je določen kot gospodarska javna služba dejavnost systemskega operaterja s praktično enako vsebino kot doslej. Tudi zahteve glede lastniške ločitve systemskega operaterja so ostale enake, saj Direktiva 2019/944/EU glede tega ne prinaša nobenih novosti. Tudi certificiranje systemskega operaterja je urejeno povsem enako, kot v EZ-1. Nekoliko drugače je urejen desetletni razvojni načrt omrežja, pri oblikovanju katerega ima večjo vlogo agencija. Nekoliko drugače je urejeno zagotavljanje systemskih storitev, povsem nova pa je prepoved, da bi systemski operater imel v lasti, razvijal, vodil ali upravljal naprave za shranjevanje energije. Te naprave ima lahko le v nekaterih primerih, ki jih določa zakon.

Tudi distribucija električne energije je urejena skoraj v celoti enako, dejavnost distribucijskega operaterja je gospodarska javna služba z enako vsebino, kot doslej. Omeniti je tudi treba, da predlog zakona določa skladno z direktivo prepoved, da bi distribucijski operater imel v lasti, razvijal, vodil ali upravljal polnilna mesta za električna vozila, v to prepoved pa so zajeti tudi systemski operater in družbe, na katere je distribucijski operater prenesel izvajanje svojih nalog. Hkrati pa predlog zakona glede te prepovedi določa tudi izjeme, kadar je za celovit razvoj elektro mobilnosti v Sloveniji nujno potrebno zagotoviti primerno polnilno infrastrukturo za električna vozila tudi na tržno manj zanimivih področjih in so izpolnjeni določeni pogoji. Tudi za distribucijskega operaterja je določena nova prepoved, da bi imel v lasti, razvijal, vodil ali upravljal naprave za shranjevanje energije, lahko pa ima te naprave v nekaterih primerih, ki jih določa zakon. Tudi pri razvojnem načrtu distribucijskega operaterja ima po novem agencija odločilno vlogo. Zaprti distribucijski sistemi so urejeni enako, kot doslej, vendar pa predlog zakona onemogoča, da bi se vzpostavljali novi zaprti distribucijski sistemi. Na novo je urejena možnost sklepanja pogodb o uporabi prožnosti med distribucijskim operaterjem in uporabniki sistema.

Podobno kot doslej je urejena tudi dejavnost operaterja trga z električno energijo kot gospodarska javna služba. V okviru te javne službe pa je nova dejavnost organiziranje platforme operaterja trga za izravnalno energijo. Glede na to je nekoliko drugače urejen tudi izravnalni trg z električno energijo, ki ga primarno ureja systemski operater. Podane so tudi zakonske osnove, na katerih bo lahko operater trga na novo opredelil pravila za delovanje trga z električno energijo, ki se zaradi novosti precej

spreminja.

Povsem nova je ureditev pravil za izmenjavo podatkov in koordinacijo pri izvajanju storitev prožnosti, ki jih podrobneje uredita elektrooperaterja in operater trga v svojih splošnih aktih. Ta pravila morajo zagotavljati določene funkcionalnosti izmenjave podatkov, ki jih določa predlog zakona.

Poglavje o ločevanju in preglednosti računovodskih izkazov je povsem enako, kot je bilo doslej. Podobno kot doslej, je tudi poglavje o omrežnini, kjer pa je po novem agenciji dano nekaj več pristojnosti. Zaradi zakonskih novosti in izvajanja podnebnih zavez se bo delovanje elektroenergetskega sistema spreminjalo, to pa zahteva nekaj več prilagodljivosti pri določanju načina zaračunavanja omrežnine. Omrežnine bodo morale upoštevati nove tipe uporabnikov sistema, kot so agregatorji, aktivni odjemalci in energetske skupnosti državljanov.

Vsebinsko enake so tudi določbe o izvzetju za nove interkonektorje, le da se te določbe sklicujejo na novo Uredbo 2019/943/EU. Nekoliko so dopolnjene določbe o čezmejnih distribucijskih vodih, popolnoma enake pa ostajajo določbe o neposrednih vodih. Sistemska obratovalna navodila, bodo morala biti prilagojena vsem drugim spremembah pri ureditvi oskrbe z električno energijo, obseg vsebin in način sprejemanja pa ostajata enaka. Tudi na področju ureditve priključevanja na sistem ni posebnih novosti, kot tudi ne na področju odklopov. Ohranjena je dosedanja ureditev glede priključevanja proizvodnih naprav, ki omejuje elektrooperaterja, da bi zaradi nesorazmernih stroškov zavrnil priključitev nove proizvodne naprave. Pri tem so proizvodnim napravam dodane še naprave za shranjevanje energije.

NOVO GRADIVO ŠT. 1: Vladno gradivo je skladno z Resolucijo o normativni dejavnosti in 8b. členom Poslovnika Vlade dopolnjeno na način, da so predlogu zakona predloženi tudi osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona.

NOVO GRADIVO ŠT. 2: Vladno gradivo je skladno s predlogom Ministrstva za pravosodje dopolnjeno s sprejetjem dodatne točke sklepa, ki Ministrstvu za infrastrukturo nalaga začetek izvajanja postopkov za združitev družb ELES, d. o. o. in SODO d. o. o. ELES ima koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe sistemski operater, SODO pa za gospodarsko javno službo distribucijski operater. Tako zakon kot direktiva izrecno dopuščata, da ista oseba izvaja obe gospodarski javni službi. Že v preteklosti je bilo težavno urediti mejo med obema GJS, saj imata obe v lasti del 110 kV omrežja. S prehodom v nizkoogljeno družbo je potreba po sodelovanju med obema GJS še večja, dober primer so zahteve za priključevanje proizvodnih naprav in zagotavljanje sistemskih storitev iz virov, priključenih na distribucijsko omrežje.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj – so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno: /	
Če je odgovor DA, navedite:	
Datum objave: 12. 10. 2020	
Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in na e-demokraciji od 12. 10. 2020 do 11. 11. 2020. V fazi javne obravnave smo prejeli cca 30 pripomb različnih dajalcev in sicer so največ pripomb in predlogov podali:	
Inšpektorat Republike Slovenija za infrastrukturo, Agencija za energijo, ČHE Golica, GEN-I d.o.o., ELES d.o.o., SODO d.o.o., Borzen d.o.o., A-SOL energija d.o.o., GIZ distribucija električne energije, EZS Sekcija za vprašanja dobaviteljev električne energije, Združenje slovenske fotovoltaike, BISOL Group, d.o.o., Focus, društvo za sonaraven razvoj, IJS, Skupina HSE, Iskra, Marijan Koželj, Zveza potrošnikov Slovenije, SDE.	
Ministrstvo za infrastrukturo je pregledalo in obravnavalo vse prejete pripombe in jih večinoma tudi upoštevalo, v kolikor niso bile v nasprotju s pravnim redom Republike Slovenije in EU ter sistemskimi rešitvami predloga zakona.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	<u>DA</u>/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	<u>DA</u>/NE
Aleš Mihelič DRŽAVNI SEKRETAR	